

Na osnovu čl. 8, stav 3 Zakona o sudskom savjetu („Sl. list CG”, br. 39/2011, 31/2012, 46/2013 i 51/2013), Konferencija sudija na sjednici održanoj 22.03.2014. godine, donosi:

ETIČKI KODEKS SUDIJA

Član 1. Opšta odredba

Etičkim kodeksom sudija (u daljem tekstu: Kodeks) utvrđuju se etička načela i pravila ponašanja kojih se sudije moraju pridržavati radi očuvanja, afirmacije i unaprjeđenja dostojanstva i ugleda sudije i sudstva.

Član 2. Zakonitost

Sudije su dužne da sude po zakonu, u skladu sa Ustavom Crne Gore, ratifikovanim međunarodnim ugovorima i drugim propisima koji su donijeti na osnovu Ustava i zakona.

Član 3. Nezavisnost Princip

Sudijska nezavisnost je preduslov vladavine prava i fundamentalna garancija pravičnog suđenja. Sudija je dužan da poštuje i razvija sudsku nezavisnost kako na ličnom tako i na institucionalnom planu.

Sudija je dužan da sudi na osnovu sopstvene procjene činjenica, u skladu sa savjesnim tumačenjem i primjenom propisa, bez ograničenja i uticaja zakonodavne i izvršne vlasti, medija, političkih partija, organizacija koje upravljaju ekonomskim interesima, nevladinih i međunarodnih organizacija, društvenih grupa i pojedinaca. Sudija je dužan da se uzdrži od svakog postupka koji može da izazove sumnju u njegovu nezavisnost u odnosu prema institucijama ili pojedincima iz izvršne ili zakonodavne vlasti. Sudija je dužan da se uzdrži od svakog postupka koji može da izazove sumnju u njegovu apolitičnost. Sudija je dužan da sudi i odlučuje samostalno i nezavisno i da u postupku suđenja bude sposoban da vrši sudijsku funkciju bez ograničenja, bilo kakvih direktnih ili indirektnih spoljnih uticaja, podstrekavanja, pritisaka ili prijetnji, od bilo koga ili iz bilo kog razloga. Sudija je dužan da u vršenju sudijske funkcije bude nezavistan od kolega sudija i drugih nosilaca pravosudnih funkcija u pogledu odluka koje je u obavezi da donese.

Sudija nije dužan da bilo kome, objašnjava svoja pravna shvatanja i utvrđeno činjenično stanje, izuzev u obrazloženju odluke ili kad to zakon posebno nalaže.

Član 4.
Nepristrasnost
Princip

Sudijska nepristrasnost je suštinski pojam i preduslov za obezbjeđenje pravičnog suđenja. Sudija mora biti oslobođen od svake veze, naklonjenosti ili pristrasnosti, koja utiče – ili za koju bi se moglo smatrati da utiče – na njegovu sposobnost da samostalno donesu odluku.

Sudija će sudijsku funkciju vršiti bez favorizovanja, predubjeđenja ili predrasuda po osnovu rase, boje kože, vjere, nacionalne pripadnosti, životne dobi, bračnog statusa, polne opredjeljenosti, socijalno-imovinskog položaja, političke opredjeljenosti i svake druge različitosti.

Sudija će svojim ponašanjem u sudu i van suda nastojati da održava i jača povjerenje javnosti u ličnu i institucionalnu nepristrasnost. Sudija je dužan da se u vršenju sudijske funkcije, svojim ponašanjem u sudu i van suda, u svojim profesionalnim i ličnim odnosima sa pripadnicima pravne profesije i drugim licima, izbjegava situacije koje bi opravdano mogle da izazovu sumnju u njegovu nepristrasnost.

Sudija će tražiti da bude izuzet iz postupanja u predmetu u kojima postoje razlozi koji dovode u sumnju njegovu/njenu mogućnost da donese nepristrasnu odluku. Sumnju u nepristrasnost sudije naročito podstiču porodične, prijateljske, poslovne, socijalne i ostale veze sa strankama i njihovim zastupnicima. Sudija je dužan da se uzdrži od davanja javnih izjava ili komentara o predmetima koji su u radu, zbog kojih bi se u javnosti mogao stvoriti utisak pristrasnosti. Sudija je dužan da se uzdrži od bilo koje političke aktivnosti ili učešća na političkim skupovima i manifestacijama u organizaciji političkih partija, koja može ugroziti utisak njegove/njene nepristrasnosti. Sudija neće pomagati rad političkih partija davanjem novčanih priloga.

Sudija neće biti član niti će učestvovati u aktivnostima tajnih udruženja ili udruženja koja ne obezbjeđuju punu transparentnost svog rada.

Član 5.
Stručnost, profesionalnost i radna posvećenost
Princip

Sudija će svoju funkciju vršiti stručno, savjesno, marljivo i efikasno. Zavidan nivo teorijskih znanja i vještina treba da bude zahtjev koji će se konstantno stavljati pred sudije kako bi isti bili sposobni da odgovorno i efikasno obavljaju sudijsku funkciju.

Sudija je dužan da se kontinuirano stručno usavršava i nadograđuje svoje znanje i vještine. Sudija ima pravo i dužnost da učestvuje u ponuđenim programima stručnog usavršavanja.

Sudija je dužan da održava red u svim postupcima pred sudom i da se u ophođenju sa strankama i drugim učesnicima u postupku i sudskim osobljem ponaša dostojanstveno, obzirno i s poštovanjem. Sudija je dužan da se uzdržava od bilo kog ponašanja koje bi moglo da dovede u pitanje ugled suda i integritet sudijske funkcije. Sudija je dužan da vrši svoju funkciju posvećeno i uz razumnu ažurnost. Sudija je dužan poštovati rokove u toku postupka, uz uvažavanje pravila o prioritetima u rješavanju predmeta i nastojati da primljene predmete istog stepena hitnosti rješava prema redosledu primanja u rad. Sudija je dužan voditi računa da nema nepotrebnog zastoja u radu na pojedinim predmetima i dužan je u najkraćem mogućem roku provesti postupak u kom odlučuje.

U pogledu redosleda postupanja, sudija ne smije davati prednost nekoj od stranaka u postupku.

Sudija je dužan racionalno raspoređivati posao u okviru pune iskorišćenosti radnog vremena. Sudija je dužan uložiti sav trud i znanje u ostvarivanju najboljih radnih rezultata, pazeći pri tom da broj završenih predmeta ne bude na štetu njihovog kvaliteta.

U skladu sa svojim mogućnostima i interesovanjima sudija je dužan posvetiti se i drugim zadacima od važnosti za sudijski poziv, unapređenje i afirmaciju sudijske dužnosti, vodeći računa da tim izvan sudijskim aktivnostima ne dovodi u pitanje redovno i uredno obavljanje sudijske dužnosti, a posebno vodeći računa da ne smije obavljati ni jednu javnu, privatnu, plaćenu ili ne plaćenu dužnost koja nije u skladu sa sudijskom funkcijom. Sudija se ne smije baviti davanjem pravnih savjeta ili pružanjem pravne pomoći.

Član 6 Jednakost Princip

Sudija će vršiti sudijsku funkciju poštujući princip jednakog tretmana strana u postupku brinući se da svakom bude obezbijeđeno pravično suđenje.

Sudija je dužan da poznaje i poštuje razlike po osnovu rase, boje kože, vjere, nacionalne pripadnosti, životne dobi, bračnog statusa, polne opredjeljenosti, socijalno-imovinskog položaja, političke opredjeljenosti i svakog drugog kriterijuma. Sudija ima pravo i dužnost da zahtjeva od zaposlenih u sudu i svih drugih koji su pod njegovim službenim uticajem, da se prema učesnicima postupka i građanima koji se obraćaju sudu ponašaju poštujući princip jednakosti, pristojno, obzirno i s poštovanjem.

Član 7 Integritet Princip

Dostojanstvenost, poštenje i nepodmitljivost su temeljni principi na kojima počiva integritet sudije. Sudija će se u svim prilikama ponašati u skladu sa dignitetom funkcije koju obavlja, čime će afirmirati povjerenje javnosti u integritet pravosudnih institucija.

Sudija će svojim ponašanjem u sudu i van suda poštovati i razvijati standarde ponašanja koji doprinose očuvanju ugleda suda i izgranji povjerenja javnosti u pravosuđe. Sudija je dužan čuvati ugled sudijskog poziva i sudstva kroz pisanu i izgovorenu riječ. Sudija je dužan da se uzdrži od primanja poklona i besplatne usluge od stranaka i drugih učesnika u postupku, alii svih onih zbog kojih bi se mogla izazvati sumnja u njegovu nezavisnost i objektivnost.

Sudija ne smije dozvoliti da članovi njegove porodice zaposleni u sudu ili bilo ko podređen autoritetu sudijske dužnosti, prihvati poklon, zajam ili uslugu za ono što bi sudija u obavljanju svoje dužnosti bio dužan učiniti ili je učinio. Ukoliko je poklon, usluga ili druga pogodnost učinjena suprotno njegovoj volji, sudija će odmah po saznanju za to, pismeno, uz navođenje okolnosti u kojima je učinjen poklon ili pogodnost, obavjestiti predsjednika suda ili državnog tužioca ukoliko su se takvom radnjom stvorili elementi krivičnog djela. Na isti način sudije će postupiti ukoliko se radi o pokušaju davanja poklona ili činjenju usluga. Sudija je dužan da čuva povjerljive informacije dobijene tokom vršenja sudijske funkcije i neće ih koristiti niti odavati u druge svrhe. Sudija se ne smije koristiti svojim pozivom, službenim položajem i ugledom radi ostvarivanja imovinske koristi za sebe ili drugoga ili da bi unaprijedio svoje privatne interese, interese članova svoje porodice ili bilo čije druge interese. Sudija je dužan svoje privatne poslove obavljati pošteno i na način kojim bi se isključila mogućnost sumnje u njegovu nezavisnost i nepristrasnost u obavljanju sudijske dužnosti i neće dozvoliti da njegovi finansijski interesi, kao i finansijski interesi članova njegove uže porodice negativno utiču na dignitet funkcije koje obavlja. Sudija se ne smije ponašati nedostojno i stvarati utisak neprimjeren sudijskom pozivu, prihvatajući u svom ponašanju ograničenja koja bi drugim građanima bila opterećavajuća.

Sudija je dužan za vrijeme rada u sudu poštovati kodeks poslovnog odijevanja primjeren sudijskom pozivu i biti prikladno odjeven u svim ostalim prilikama. Sudija ima pravo i dužnost da od službenika i namještenika, kao i od stranaka i građana koji pristupaju sudu, zahtjeva da se oblače primjereno sudijskoj instituciji i njenom ugledu.

Član 8 Sloboda udruživanja Princip

Sudije imaju pravo da se strukovno udružuju radi zaštite i promocije sudijskog poziva, zastupanja njihovih interesa, te zaštite nezavisnosti i položaja sudske vlasti.

Sudija može biti član i aktivno učestvovati u radu strukovnih udruženja ili drugih organizacija koje zastupaju interese sudija i koje doprinose zaštiti i podizanju ugleda sudijske profesije.

Član 9 Odnos sa javnošću i medijima

Sudija je dužan u javnim istupima promovirati ugled sudijske profesije. Sudija je dužan da se van ročišta i pretresa uzdrži od davanja mišljenja o predmetu sa kojim je zadužen, o drugim predmetima i sudskim postupcima koji su u toku, kao i o odlukama sudova.

Sudija može učestvovati u javnim raspravama o pravu, pravnom sistemu i funkcionisanju pravosuđa.

Sudija neće učestvovati u javnim debatama političke prirode, osim kada se radi o pitanjima koja se direktno tiču rada sudova, nezavisnosti pravosuđa ili osnovnih aspekata sprovođenja pravde.

Kada istupa u javnosti ili kada komentariše društvene pojave putem medija, pisanih članaka, na javnim skupovima, predavanjima i sl., sudija je dužan nastojati da njegov istup bude zasnovan na propisima, a izneseni stavovi i ukupno ponašanje u skladu sa odredbama ovog Kodeksa.

Sudija je dužan uzdržati se od davanja bilo kakvih obavještenja medijima i zainteresovanim licima o konkretnim predmetima ukoliko za to nije ovlašćen. Predsjednik suda ili sudija koji je ovlašćen da da obavještenje medijima, dužan je dati što je moguće objektivniju informaciju, vodeći računa da je takvu informaciju u trenutku saopštavanja opravdano i dopušteno dati, obzirom na stadijum postupka, uzimajući u obzir sve okolnosti slučaja, a posebno potrebu za zaštitom ličnog i porodičnog života stranaka i drugih učesnika u postupku, interesa maloljetnika i zaštite ličnog i porodičnog života oštećenog i okrivljenog, kako njihova prava ne bi bila povrijeđena.

Član 10 Odnos prema kolegama i zaposlenim u sudu

Sudija je dužan održavati i razvijati dobre kolegijalne odnose i stručnu saradnju sa kolegama;

Sudija je dužan pomagati sudijskim saradnicima i pripravniciima u njihovom stručnom obučavanju i usavršavanju.

Sudija je dužan kod sudijskih saradnika i pripravnika razvijati nivo ponašanja u skladu sa

ovim

Kodeksom;

Sudija je dužan korektno se odnositi prema svim zaposlenim u sudu.

Član 11

Poštovanje Kodeksa

Sudije su dužne poštovati Kodeks. Sudija ima pravo i dužnost da ukaže nadležnim organima na ponašanje sudije koje je u suprotnosti sa ovim Kodeksom. Postojanje povrede Kodeksa utvrđuje Komisija za Etički kodeks sudija (u daljem tekstu Komisija).

Postupak za utvrđivanje povrede Kodeksa može inicirati svako lice.

Član 12

Postupak za utvrđivanje povrede Kodeksa

U inicijativi za pokretanje postupka za utvrđivanje povrede Kodeksa mora se naznačiti ime i prezime sudije protiv koga se podnosi inicijativa, opisati ponašanje sudije koje predstavlja kršenje Kodeksa gdje i kada je to ponašanje ispoljeno. U postupku odlučivanja o povredi Kodeksa sudija Komisija će pribaviti izjašnjenje sudije protiv koga je stavljena inicijativa za pokretanje postupka. Način rada i odlučivanja Komisije bliže se uređuje Poslovníkom o njenom radu. Protiv odluke Komisije kojom je utvrđena povreda Kodeksa sudija ima pravo prigovora Sudskom savjetu u roku od osam dana od dana prijema. Konačna odluka o povredi Kodeksa evidentira se u Personalni dosije sudije. Ako Komisija u postupku odlučivanja o povredi Kodeksa ocijeni da u radnjama sudije postoje elementi disciplinskog prekršaja kojim se vrijeđa ugled sudijske funkcije, Komisija će prekinuti postupak za utvrđivanje povrede Kodeksa i podnijeti predlog za utvrđivanje disciplinske odgovornosti sudije nadležnom organu.

Član 13

Prelazne odredbe

Postupci započeti pred Komisijom prije stupanja na snagu ovog Kodeksa okončaće se prema odredbama Etičkog kodeksa sudija ("Službeni list CG", br. 45/2008 i 17/2012).

Član 14

Završne odredbe

Ovaj Kodeks donijet je na Konferenciji sudija održanoj dana 22.03.2014. godine i istog dana je stupio na snagu, a biće objavljen u "Službenom listu Crne Gore" i na web-stranici Sudskog savjeta.
Danom stupanja na snagu ovog Kodeksa prestaje da važi Etički kodeks sudija ("Službeni list CG", br. 45/2008 i 17/2012).